

Predikan

Långfredagen 2011 – Johannesserien

Psalmer: 438, 145, 439, 144, 456.

Pär-Magnus Möller

På engelska kallas denna dag för ”The Good Friday” – den goda fredagen. Och den är verkligen god. Tillsammans med Maria och Johannes får vi idag stå inför korset – inför det offer som ändrade alla världens villkor. Vi får se hur Gud själv frivilligt går i döden för alla oss som står och ser på. Det är tack vare denna händelse som vi varje dag får komma inför Gud och be om förlåtelse och så veta att vår bön blir hörd – vi blir förlåtna. Det är tack vare denna händelse som vi varje vecka kan se hur brödets bryts liksom Jesu kropp bröts på korset och hur blodet utgjuts, liksom det utgöts på korset – och vi får ta emot allt detta i nattvarens mysterium.

Det är tack vare denna dag som vi får tro och veta att hela världen är försonad med Gud, att allt som vi gjort mot Gud, det har han frivilligt tagit på sig straffet för och genom sitt offer återskapat den relation som bröts redan vid syndafallet i paradiset – den olydnad mot Gud som sände skammen in i våra liv, rädslan, ensamheten, döden och den eviga döden – den som skiljer oss från Guds himmel. Allt detta är försonat, återupprättat - ja, nyskapat i det offer som vi och alla kristna på jorden stannar upp för denna dag.

Denna dag lär vi oss något nytt om Gud – något man innan inte ens kunde ana. Vi ser i Jesus på korset, detta blodiga bylte som förnedrats och förkastats och bespottats, Guds blödande fadershjärta. Vi ser in i hans kärlek till dig. Ja, till dig - Jesus dör för dig – om så bara du skulle finnas i hela världen så skulle han ändå dö för dig – för han älskar dig – in i döden, genom smärtan – genom all förnedring som världen kan skapa. Han tvekade aldrig. Sådan ser Guds kärlek till dig ut – vem kunde ana det!

Visserligen bad Jesus i Getsemane trädgård om att denna förbannelsens kalk skulle gå förbi honom – men bara om Gud mål ändå kunde uppfyllas – bara om vi ändå skulle kunna bli förvandlade i våra stenhjärtan och ta emot den försoning och kärlek som Fadern vill ge oss. Men när ingen annan väg var möjligt gick han som ett oskyldigt offerlamm sin död till mötes – frivilligt. Och om det hade behövts hade han gjort det än en gång också denna dag. Men det behövs inte – en gång för alla är han för dig utgiven!

”Det enda jag ville veta av när jag var hos er, det var Jesus Kristus, den korsfäste Kristus.” så skriver Paulus till församlingen i Korint. Det som gestaltar en levande församling och ett levande kristenliv är alltså förhållandet till Jesu kors och det som skedde där. Utan korsets försoningsgärning är vi fortfarande bundna av ensamheten, synden, rädslan och hopplösheten. Det är korsets armar som

bildar en bro från denna skadade värld till Guds rike både här i tiden och i evigheten. Utan Kristi kors kan inte Guds rike verka i våra hjärtan och i våra liv.

I denna upprorets tid som vi lever i – denna tid då vi som trotsiga tonåringar inte vill vara bundna av någon och då vi tror att vi är fria först då vi förnekat all auktoritet – så är det populärt att ifrågasätta korsets nödvändighet. ”Inte är vi väl några syndare i behov av förlåtelse” säger man. ”Inte kan väl blodiga offer vara nödvändiga för att vi skall förstå Guds kärlek”. Det låter ju så förnuftigt. ”Vi är ju moderna människor och vi behöver inte sådana gamla kulter”. Så förvandlas den kristna tron till en filosofi – ett sätt att tänka och förstå världen. I ett sådant tänkande behövs inga blodiga offer eftersom tron bara handlar om att jag skall förstå. Tron lever liksom i hjärnan och ingen annanstans. Så tänker man. Men den kristna tron handlar inte om din hjärna – det handlar om ditt hjärta och om din köttsliga kropp – och dess eviga väl.

Från upplysningstiden har vi i västerländsk kultur hela tiden nuddat vid tanken om att trons liv är ett andligt liv och ett andligt liv är ett filosofiskt tänkande snarare än en konkret efterföljd. Under 1800-talet byggdes massvis med kyrkorum om och blev stora och vita – mystiken skulle rensas ut och kvar skulle den upphöjda tanken vara – människans eget försök att bli en andlig varelse. Den kristna tro blev så en förnuftstro som ställde människan och hennes intellekt i centrum. Vi lever fortfarande i sviterna efter denna sorts tänkande. Vi denna tid började man också ibland få svårt för korset. Man förstod inte vad korset hade med andens upphöjelse och förnuftstron att göra. Och de var en alldeles riktigt iakttagelse. Men orsaken till oförståelsen låg i att man såg på korset utifrån fel utgångspunkt.

Jesu kors är inte filosofi upphöjt till ett tankemönster (– vilket en del hävdar än i dag – det talar då inte längre om korsets offer utan om vetekornets lag – man upphöjer Jesu offer mer till en princip än en nödvändighet). Nej, Jesu kors är djupt nedslaget i vårt mänskliga kött – nedbankat i dina syndiga drifter, i dina felaktiga vardagsbeslut, i dina smärtande relationer, i din oförsonlighet och i ditt hämndbegär och din högmodiga stolthet. I allt det som på olika sätt rymmer din synd och skuld är korset nedslagit - för att göra det om intet, för att befria dig från allt det som du själv inte kan befria dig ifrån.

Men varför vill då så många förnuftiga och belästa människor inte ha denna befrielse? Varför förvandlas Jesu offergärning till ett filosofiskt ställningstagande? Svaret är egentligen enkelt – smärtsamt enkelt. För att förstå vad Jesus offer på korset betyder måste man först se ner i sitt eget mörker – i sin synd och bortvändhet från Gud. Man måste ha förstått allvaret i det mörker som härjar i min kropp – och att kampen om mitt eviga liv är verkligt och konkret. Jag måste ha insett att jag inte kan rädda mig själv. Saken är den att den

människa som konkret sett sitt eget mörker går under – den som sett sin egentliga belägenhet tappar tron på sin egen kraft och inser att mitt i denna värld av självförhärligande har jag ingenting som kan rädda mig undan mörkrets makt över mitt liv. Jag är förlorad. I dag vill vi inte veta av sådant tänkande hur sant det än är – därför ignorerar vi det avgrunds djupa mörket i vårt inre – vi försöker dölja det med konsumtionens tillfälliga glädje, lyckofilosofier, tron på oss själva – och när det brakar igenom försöker vi lappa ihop oss själva med den ena terapin efter den andra. Vi vägrar se att behovet av läkedom är större än vi själva kan åstadkomma. Större än vad någon människa kan åstadkomma. Avgrunds djupt.

Vår rädsla för sanningen om oss själva gör att vi sällan når botten av vår svärta, och därför känner färre och färre till korsets kraft. Det stora mysteriet är nämligen att längst nere i vårt eget mörker, i vår egen vilshenhet, i vår synds inre träskmarker står Jesu kors. Mitt i vår förbannade svaghet, mitt i våra misslyckanden, vår ensamhet, vårt djupaste mörker – just där står korset. Orubbligt nedslagit. Och på korset hänger Guds blödande fadershjärta – Jesus själv. ”Allt är fullbordat” säger han. Här är vi så långt från andliga principer eller filosofiska utläggningar vi kan komma – här är vi mitt i livets konkreta realitet – i livets smärta och ensamhet. Och här finns Jesus, här ger offret liv, här ser vi att Gud inte är en princip utan det liv som delar också ditt livs mörker – och upprättar ditt livs bortvändhet och synd.

Hur skall man förklara detta så att någon kan begripa? Orden räcker inte till. De förvirrar ibland mer än de hjälper. Man kan bara se vad korsets mysterium kan göra i ens eget liv – man kan bara se det i ögonen på en broder eller syster som också stått vid samma kors i samma träskmark. Det är vid korset som kyrkan i dess rätta bemärkelse samlas. Vi är en samling människor som upptäckt samma sak – att Gud mött oss – inte i den höga tanken utan i livets realitet. Gud krävde inte av mig ett heligt och helt liv som upphöjt svävade över marken – han sökte den ärlighet och nakenhet som är nödvändig för att möta honom där han är; i syndens djupaste mörker, i misslyckandet och uppgivenhetens kraftlöshet – där har han rest sitt kors för din och min skull. För vår frälsnings skull!
Inget mänskligt är honom främmande!

I dag står vi vid detta kors. I tillbedjan. När vi ser korset och honom som blivit fäst vid det som ett försoningsoffer – då ser vi vår egen blodiga synd. Över detta kan vi känna sorg – tänk att jag i mina synder åstadkommit detta lidande. Men framförallt kan vi känna uppriktigt, jublande glädje. För vi har genom vår synd och vårt mörker faktiskt lärt känna honom som är världens frälsare och Herre. Och han har frivilligt gått i döden för min skull så att döden inte längre skulle kunna skilja mig från honom. Frivilligt har han gett mig sitt liv. Frivilligt har han ställt sitt kors i mitt livs stora träskmark. Sådan är Gud – Vad kan jag annat

göra än att i djupet av mitt hjärta tacka honom, tillbe honom och följa honom från min och hans mörka grav till uppståndelsens ljus och himmel.

Detta är sannerligen en god fredag.

Inför korset:

Den siste du såg
innan du slöt dina ögon
den där dagen
var mig.

Fastbränd,
på insidan av dina ögonlock,
var den du älskade
mest
av alla.

Och ändå var det min själviskhet som genomborrade dina händer,
det var mitt hat som piskade din rygg blodig,
det var min otro som punkterade dina lungor
och fick ditt hjärtas blod att rinna
längst med spjutet
och färga mina händer
röda.

Och spetälskan, synden och döden försvann,
botades,
gjordes om intet.

Mitt hjärta sjöng:
”Den mannen måste ha varit Guds Son!”
Men mitt sjuka sinne skrek:
”Ingen kan älska så,
ingen kan älska som han!”

...Och det var alldeles sant!